

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО
ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ
РЕКОМЕНДАЦІЇ

від 26.02.2019 № 7-рк/к

КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ВОВЧАНСЬКА
ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ»
62504, Харківська обл., Вовчанський р-н,
м. Вовчанськ, вул. 1 Травня, 1-А

Про припинення дій,
які містять ознаки порушення
законодавства про захист
економічної конкуренції

В ході дослідження ринків платних медичних послуг в межах Харківської області, на підставі подання третього відділу досліджень і розслідувань від 12.12.2018 № 553 за ознаками вчинення КОМУНАЛЬНИМ НЕКОМЕРЦІЙНИМ ПІДПРИЄМСТВОМ «ВОВЧАНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» ВОВЧАНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (надалі – КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ») порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, адміністративною колегією Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України прийнято розпорядження від 13.12.2018 № 193-рп/к про початок розгляду справи № 3/02-127-18 (надалі – Справа).

Дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» полягають у:

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрати на заробітну плату лікаря-хірурга, секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляд»;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрати на заробітну плату секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляд».

В результаті збирання і аналізу доказів, з'ясування дійсних обставин Справи встановлено наступне.

КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ», що є правонаступником КОМУНАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я «ВОВЧАНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» (ідентифікаційний код – 02002990) (надалі – КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ»), місцезнаходження: 62504, Харківська область, Вовчанський район, місто Вовчанськ, вулиця 1 Травня, 1-А), зареєстроване Вовчанською районною державною адміністрацією Харківської області 09.08.1996 за № 1 454 145 0000 001059. Основним видом діяльності КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» є діяльність лікарняних закладів (код за КВЕД 86.10).

Засновником КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» є Вовчанська районна рада Харківської області.

Лікарня діє відповідно до статуту, затвердженого Рішенням XI сесії Вовчанської районної ради VII скликання від 20.10. 2016 № 321-VII (надалі – Статут).

Відповідно до Статуту КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» є лікувально-профілактичним закладом з надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, що належить до спільної комунальної власності територіальних громад сіл, селищ, міста Вовчанського району, який здійснює безоплатно надання медичної допомоги населенню та діє на підставі Конституції України, Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» та інших діючих нормативно-правових актів України.

КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» є некомерційною (неприбутковою)

установою, утвореною в порядку, визначеному законом, що регулює діяльність відповідної неприбуткової організації, має самостійний баланс, розрахункові рахунки в Державній казначейській службі України, гербову печатку і печатки, штампи та фірмові бланки із своїм найменуванням.

Відповідно до Статуту КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» має право надавати платні послуги у відповідності з діючим законодавством України.

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» є суб'єктом господарювання.

Перелік платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України від 17.09.1996 № 1138 «Про затвердження переліку платних послуг, які надаються в державних і комунальних закладах охорони здоров'я та вищих медичних навчальних закладах» (надалі – Перелік).

Згідно з Переліком платних медичних послуг державними і комунальними закладами охорони здоров'я можуть надаватися: послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями державними і комунальними закладами охорони здоров'я, послуги з провадження господарської та/або виробничої діяльності та послуги, що надаються згідно з функціональними повноваженнями вищими медичними навчальними закладами та науково-дослідними установами.

В свою чергу, до платних медичних послуг, що надаються державними і комунальними закладами охорони здоров'я відповідно до функціональних повноважень відносяться, зокрема: медичні огляди (для отримання виїзної візи (крім службових відряджень державних службовців та при виїзді на лікування за наявності відповідних медичних документів), попередні профілактичні медичні огляди при прийнятті на роботу та для отримання посвідчення водія транспортних засобів (крім випадків, коли медичні огляди проводяться за направленнями органів державної служби зайнятості), медичні огляди для отримання дозволу на право отримання та носіння зброї громадянами, а також відповідні періодичні профілактичні медичні огляди.

Наказом головного лікаря КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» від 11.02.2018 № 118 «Про тарифи на платні послуги» (надалі – Наказ КЗОЗ «Вовчанська ЦРЛ») затверджено тарифи на платні послуги, які продовжує використовувати КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ».

Так, відповідно до Наказу КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» надає наступні платні медичні послуги з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, зокрема:

- медичний огляд громадян з видачею сертифікату про проходження

профілактичного наркологічного огляду;

- медичний огляд громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду;

- попередній медичний огляд кандидатів у водії транспортних засобів з видачею медичної довідки щодо придатності до керування транспортним засобом;

- періодичний медичний огляд водіїв для підтвердження права на керування транспортним засобом з видачею медичної довідки;

- медичний огляд осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки.

З метою визначення монопольного (домінуючого) становища КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» застосовано Методику визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затверджену розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р та зареєстровану Міністерством юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).

Об'єктами дослідження щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» - суб'єкт господарювання, який надає платні медичні послуги з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, зокрема: медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи та медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів;

- послуги з проведення платних медичних оглядів, зокрема: медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи та медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

Споживачами зазначених вище послуг є фізичні особи.

Згідно з Методикою товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного,

аналогічного) товару (товарної групи), за показниками взаємозамінності, якими зокрема є: подібність призначення, споживчих властивостей, умов використання тощо.

Враховуючи, що підстави та обставини проходження платних медичних оглядів не є однаковими, кожен з медичних оглядів носить певне цільове призначення, а самі по собі ці медичні огляди не є взаємозамінними, мають різне призначення та вартість, тому товарними межами ринку визначені окремі види медичних оглядів.

Платні медичні послуги з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, зокрема: медичний огляд громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, медичний огляд громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, медичний огляд для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи та медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з урахуванням пункту 5.1. Методики, є товаром, який не має замінників, оскільки споживач не має можливості замінити їх іншими.

Отже, товарними межами визначено ринки платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, зокрема: медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи та медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

Територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належить до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.

Отримання платних медичних послуг з проведення медичних оглядів мешканцями міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району на великій відстані від місця їхнього проживання економічно недоцільно, оскільки це пов'язано з додатковими витратами часу та коштів на проїзд до місця розташування інших медичних закладів, які надають послуги з проведення медичних оглядів. Найближче розташовані до Вовчанського району медичні заклади, що надають послуги з проведення медичних оглядів знаходяться на відстані 40-100 км.

КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» є єдиною установою у Вовчанському районі Харківської області, яка надає платні медичні послуги з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення,

зокрема:

- медичний огляд громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду;
 - медичний огляд громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду;
 - медичний огляд осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки;
 - медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів,
- та не зазнає конкуренції на зазначеному ринку.

Відповідно до Методики бар'єри вступу на ринок – обставини, які перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних умовах із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку, а саме: необхідність отримання ліцензії на медичну практику, наявність відповідної матеріально-технічної бази та фахових спеціалістів.

Компетенція медичних установ щодо надання платних медичних послуг поширюється на споживачів, що як правило проживають в межах кожного відповідного району. Достовірно встановити кількість споживачів, яким були надані певні платні медичні послуги не за місцем проживання не можливо, тому встановлено, що ступінь відкритості ринків дуже низький, що доводить коректність визначення територіальних (географічних) меж цього ринку.

Отже, територіальними межами ринку платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, є Вовчанський район Харківської області.

Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями і споживачами утворює ринок із сталою структурою. Ринок товару, на якому протягом певного періоду часу діє один і той самий склад продавців і покупців (споживачів), може розглядатися як ринок із сталою структурою.

Часовими межами ринку платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, визначено 2017 - 2018 роки.

В зазначений період структура вказаного ринку не змінювалась.

Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пункту 1.3 Методики суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку якщо, зокрема, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.

Отже, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» має ознаки монопольного

(домінуючого) становища на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, зокрема: медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи та медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів в межах Вовчанського району Харківської області.

1. Проведення медичних оглядів громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду регулюється:

- постановою Кабінету Міністрів України від 06.11.1997 «Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення»;

- Інструкцією про профілактичний наркологічний огляд та його обов'язкові обсяги, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 28.11.1997 № 339 «Про вдосконалення системи профілактичних протиалкогольних та протинаркотичних заходів та обов'язкових профілактичних наркологічних оглядів», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.12.1997 за № 586/2390 (надалі – Інструкція про профілактичний наркологічний огляд).

Відповідно до пункту 2 Інструкції про профілактичний наркологічний огляд метою проведення первинних, періодичних та позачергових профілактичних наркологічних оглядів громадян є виявлення хворих на алкоголізм, наркоманію та токсикоманію, а також визначення наявності чи відсутності наркологічних протипоказань до виконання функціональних обов'язків та провадження видів діяльності, перелік яких затверджений постановою Кабінету Міністрів України «Про обов'язковий профілактичний наркологічний огляд і порядок його проведення» від 06.11.97 № 1238.

Пунктом 4 Інструкції про профілактичний наркологічний огляд метою проведення первинних, періодичних та позачергових профілактичних наркологічних оглядів обов'язкові профілактичні наркологічні огляди проводяться за рахунок замовників, а пільги надаються відповідно до чинного законодавства.

Так, згідно з Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» вартість медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду складає 74 грн. 52 коп.

Аналізом калькуляції вартості медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, що затверджена Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» та діє на даний час, встановлено, що в неї включені наступні статті витрат:

- заробітна плата лікаря-нарколога – 9 грн. 43 коп. (із розрахунку витрат

робочого часу на 1 особу 15 хв.);

- заробітна плата медичної сестри – 7 грн. 34 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 15 хв.)

- нарахування на заробітну плату 22 % - 3 грн. 69 коп.

- предмети, матеріали, обладнання та інвентар (бланк) – 5 грн. 60 коп.

- накладні витрати (80,6 %) – 13 грн. 51 коп.

- аналіз крові на ГГТ – 25 грн. 06 коп.

Варто також зазначити, витрати на заробітну плату медичної сестри складають майже 20 % від собівартості медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду.

В калькуляцію закладено рентабельність у розмірі 25 %, що складає 9 грн. 89 коп.

Пунктом 7 Інструкції про профілактичний наркологічний огляд передбачено, що обов'язковий обсяг обстеження включає: лікарський наркологічний огляд, психологічне тестування та лабораторне дослідження активності гамма-глутамілтрансферази сироватки крові програмами Всесвітньої організації охорони здоров'я «Тест «Аудит» та «Тест клінічного скринінгу».

Відповідно до пункту 8 Інструкції про профілактичний наркологічний огляд дані профілактичного огляду заносяться лікарем-наркологом до медичної картки форми № 145-О.

Листом від 08.01.2019 № 01-02/49 КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» повідомила, що при розрахунку вартості медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду включена заробітна плата медичної сестри, оскільки вона виконує роботу по виписці сертифікату.

Втім, оскільки всі тестування та заповнення медичних карток проводяться безпосередньо лікарем, включення до калькуляції вартості медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду витрат на заробітну плату медичної сестри є безпідставним.

А отже, зазначені дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» можуть призвести до необґрунтованого підвищення вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного, що, в свою чергу, призводить до ущемлення інтересів кінцевих споживачів, які змушені сплачувати встановлену лікарнею вартість послуги.

2. Медичний огляд громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду регулюється:

- постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2000 № 1465 «Про затвердження порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних показань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність або оточуючих»;

- Інструкцією про проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів, затвердженою наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17.01.2002 № 12 «Про затвердження інструкції про проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів», зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.02.2002 за № 94/6382 (надалі – Інструкція про проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів).

Відповідно до пункту 1. Інструкції про проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів Обов'язкові попередній (перед початком діяльності) та періодичний (у процесі діяльності) психіатричні огляди громадян проводяться з метою встановлення придатності особи до виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби) з особливими вимогами до стану її психічного здоров'я, для вирішення питання про наявність або відсутність у неї психіатричних протипоказань згідно з Порядком і переліком, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 27.09.2000 № 1465 «Про затвердження Порядку проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів і переліку медичних психіатричних протипоказань щодо виконання окремих видів діяльності (робіт, професій, служби), що можуть становити безпосередню небезпеку для особи, яка провадить цю діяльність, або оточуючих».

Згідно з пунктом 5 Інструкції про проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів обов'язкові попередній та періодичний психіатричні огляди проводяться на госпрозрахункових засадах за рахунок коштів замовників (оплачується проведення обов'язкового обсягу обстеження), про що має бути документ, який підтверджує оплату послуг за проведення оглядів.

Так, згідно з Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» вартість медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного психіатричного огляду складає 54 грн. 65 коп.

Аналізом калькуляції вартості медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного психіатричного огляду, що затверджена Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» та діє на даний час, встановлено, що в неї включені наступні статті витрат:

- заробітна плата лікаря-психіатра – 10 грн. 87 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 15 хв.);

- заробітна плата медичної сестри – 7 грн. 95 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 15 хв.)

- нарахування на заробітну плату 22 % - 4 грн. 14 коп.

- предмети, матеріали, обладнання та інвентар (бланк) – 5 грн. 60 коп.

- накладні витрати (80,6 %) – 15 грн. 16 коп.

Варто також зазначити, що витрати на заробітну плату медичної сестри складають майже 20 % від собівартості медичного огляд громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду.

В калькуляцію закладено рентабельність у розмірі 25 %, що складає 10 грн. 93 коп.

Відповідно до пункту 2 Інструкції про проведення обов'язкових попередніх та періодичних психіатричних оглядів обов'язкові попередній та періодичний психіатричні огляди проводяться лікарем-психіатром у психіатричних закладах, закладах охорони здоров'я, що мають у своєму складі спеціалізовані психоневрологічні центри, відділення, кабінети, та надають психіатричну допомогу за місцем проживання громадян.

Листом від 08.01.2019 № 01-02/49 КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» повідомила, що при розрахунку вартості медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду включена заробітна плата медичної сестри, оскільки вона виконує роботу по виписці сертифікату.

Втім, оскільки попередній та періодичний психіатричний огляд проводиться безпосередньо лікарем-психіатром, то включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри є безпідставним.

Зазначені дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» можуть призвести до необґрунтованого підвищення вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, що, в свою чергу, призводить до ущемлення інтересів кінцевих споживачів, які змушені сплачувати встановлену лікарнею вартість послуги.

3. Проведення медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи регулюється:

- Порядком видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи», затвердженим наказом Міністерства охорони здоров'я України від 20.10.1999 № 252 «Про затвердження порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 05.11.1999 за № 768/4061 (Порядок видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи).

Відповідно до пункту 1. Порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи медична довідка для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи (ф. № 127/о (облікова)) є єдиним документом, що видається громадянину лікувально-консультативною комісією після проведення медичного огляду з метою вирішення питання про наявність або відсутність медичних протипоказань для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 12.10.1992 № 576 «Про затвердження Положення про дозвільну систему» та від 07.09.1993 № 706 «Про порядок продажу, придбання, реєстрації, обліку і застосування спеціальних засобів самооборони, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії».

Пунктом 4. Порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи передбачено, що медичні обстеження з метою видачі медичної довідки проводяться за рахунок замовників.

Так, згідно з Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» вартість медичного огляду осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки складає:

- для жінок – 157 грн. 26 коп.;
- для чоловіків – 135 грн. 19 коп.

Аналізом калькуляції вартості медичного огляду осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки, що затверджена Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» та діє на даний час, встановлено, що в неї включені наступні статті витрат:

- заробітна плата лікаря-терапевта – 5 грн. 35 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 12 хв.);
- заробітна плата лікаря-невропатолога – 5 грн. 75 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 12 хв.);
- заробітна плата лікаря-отоларінголога – 4 грн. 37 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 7,3 хв.);
- заробітна плата лікаря-офтальмолога – 3 грн. 48 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 7,3 хв.);
- заробітна плата лікаря-хірурга – 2 грн. 22 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 4 хв.);
- заробітна плата секретаря комісії – 4 грн. 43 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 12 хв.);
- нарахування на заробітну плату 22 % - 5 грн. 63 коп.;
- предмети, матеріали, обладнання та інвентар (бланк) – 5 грн. 60 коп.;
- медикаменти та перев'язувальні матеріали – 3 грн. 53 коп.;

- накладні витрати (80,6 %) – 20 грн. 64 коп.

В калькуляцію закладено рентабельність у розмірі 25 %, що складає 15 грн. 26 коп.

Крім того, до калькуляції включено витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, зокрема, проведення:

- аналізу крові клінічний – 23 грн. 94 коп.;

- аналізу сечі клінічний – 11 грн. 46 коп.;

- аналізу крові на цукор – 15 грн. 94 коп.;

- ЕКГ – 3 грн. 85 коп.;

- онкоогляду – 25 грн. 80 коп. (для жінок) та 3 грн. 73 коп. (для чоловіків).

Відповідно до пункту 5 Порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи питання про видачу медичної довідки вирішується лікарсько-консультативною комісією, до складу якої входять: голова комісії (лікар-терапевт), лікар-невропатолог, лікар-отоларинголог, лікар-офтальмолог. Перелік лабораторних та функціональних обстежень включає в себе обов'язковий обсяг: загальний аналіз крові і сечі, аналіз крові на цукор, ЕКГ, обстеження гостроти й полів зору.

В свою чергу, КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» включило до калькуляції витрати на заробітну плату лікаря-хірурга, секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме - онкоогляд, що не передбачено Порядком видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи.

Крім того, КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» до статті витрат «медикаменти та перев'язувальні матеріали» включило витрати в розрахунку на 5 лікарів, в той час, коли до складу комісії повинно входити лише 4 лікарів.

Листом від 08.01.2019 № 01-02/49 КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» зазначила, що лікар-хірург включений до складу комісії з проведення медичних оглядів для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи для визначення придатності до носіння зброї та для виключення відсутності дефектів кінцівок.

Проте, пунктом 5 Порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи переліком спеціалістів, що входять до складу комісії не передбачено включення лікаря-хірурга до складу комісії, а інші лікарі можуть залучатися за потреби.

Щодо включення до вартості медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи лабораторного дослідження «онкоогляд». КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» повідомила, що даний лабораторний аналіз включено до вартості медичного огляду згідно з пунктом 5 Переліку шкідливих та небезпечних факторів виробничого

середовища і трудового процесу, при роботі з якими обов'язковий попередній (періодичні) медичний огляд працівників затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 № 246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».

Втім, зазначений порядок визначає. процедуру проведення попереднього (під час прийняття на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічному обов'язковому медичному огляді осіб віком до 21 року і не стосується проведення медичного огляду для отримання медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи.

Щодо включення до вартості медичного огляду для отримання медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи витрат на заробітну плату секретаря комісії, то відповідно до пояснення КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ», наданих листом від 08.01.2019 № 01-02/49, зазначені витрати включені до вартості медичного огляду, оскільки секретар входить до складу комісії з проведення зазначеного медичного огляду.

Проте, пунктом 1.6. Порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи дані медичних обстежень заносяться лікарями лікарсько-консультативної комісії до Медичної картки амбулаторного хворого (ф. № 025/о), а після проведення медичного огляду лікарсько-консультативна комісія видає громадянину медичну довідку із зазначенням наявності чи відсутності у нього медичних протипоказань для отримання дозволу (ліцензії) на конкретний об'єкт дозвільної системи.

Крім того, пунктом 5 Порядку видачі медичної довідки для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи не передбачено включення до складу лікарсько-консультативної комісії секретаря.

Таким чином, включення КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» до калькуляції вартості медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи витрат на заробітну плату лікаря-хірурга та секретаря комісії, витрат «медикаменти та перев'язувальні матеріали» (хлорантоїн та засіб для обробки рук) для лікаря-хірурга, а також лабораторного дослідження «онкоогляд» є безпідставними.

Зазначені дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» можуть призвести до необґрунтованого підвищення вартості медичного огляду осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки, що, в свою чергу, призводить до ущемлення інтересів кінцевих споживачів, які змушені сплачувати встановлену лікарнею вартість послуги.

4. Проведення медичних оглядів кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів регулюється, зокрема:

- Положенням про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, затвердженим Наказом Міністерства охорони здоров'я України та Міністерства внутрішніх справ України від 31.01.2013 № 65/80, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.02.2013 за № 308/22840 (надалі – Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів).

Відповідно до пункту 1.1. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів проводиться з метою визначення придатності особи до безпечного керування транспортними засобами.

Пунктом 2.7. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів передбачено, що попередній (періодичний) медичний огляд проводиться за рахунок замовника.

Згідно з Наказом КЗОЗ «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» вартість попереднього медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів з видачею медичної довідки щодо придатності до керування транспортним засобом складає:

для жінок – 170 грн. 91 коп., для чоловіків – 148 грн. 84 коп.,

а вартість періодичного медичного огляду водіїв для підтвердження права на керування транспортним засобом з видачею медичної довідки складає:

для жінок – 157 грн. 82 коп., для чоловіків – 135 грн. 75 коп.

Аналізом калькуляції вартості медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів та медичного огляду водіїв транспортних засобів затвердженої Наказом КЗОЗ «Вовчанська ЦРЛ» та яка діє на даний час, встановлено, що в неї включені наступні статті витрат:

- заробітна плата лікаря-терапевта – 5 грн. 35 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 12 хв.);

- заробітна плата лікаря-невропатолога – 5 грн. 75 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 12 хв.);

- заробітна плата лікаря-отоларінголога – 4 грн. 37 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 7,3 хв.);

- заробітна плата лікаря-офтальмолога – 3 грн. 48 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 7,3 хв.);

- заробітна плата лікаря-хірурга – 2 грн. 22 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 4 хв.);

- заробітна плата секретаря комісії – 4 грн. 43 коп. (із розрахунку витрат робочого часу на 1 особу 12 хв.);

- нарахування на заробітну плату 22 % - 5 грн. 63 коп.;

- предмети, матеріали, обладнання та інвентар (бланк) – 5 грн. 60 коп.;
- медикаменти та перев'язувальні матеріали – 3 грн. 53 коп.;
- накладні витрати (80,6 %) – 20 грн. 64 коп.

В калькуляцію закладено рентабельність у розмірі 25 %, що складає 15 грн. 26 коп.

Крім того, до калькуляції включено витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, зокрема, проведення:

- аналізу крові клінічного – 23 грн. 94 коп.;
- аналізу сечі клінічного – 11 грн. 46 коп.;
- аналізу крові на цукор – 15 грн. 94 коп.;
- ЕКГ – 3 грн. 85 коп.;
- аналізу крові на групу та резус-фактор (при проведенні медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів) – 13 грн. 09 коп.
- онкоогляду – 25 грн. 80 коп. (для жінок), 3 грн. 73 коп. (для чоловіків).

Пунктом 1.6 Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів передбачено, що попередній, періодичний та позачерговий медичні огляди проводяться в закладі охорони здоров'я медичною комісією у складі: лікаря-терапевта (голова комісії), лікаря-невропатолога, лікаря-отоларинголога, лікаря-офтальмолога та лікаря-хірурга.

Відповідно до пункту 2.2 Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів попередній (періодичний) медичний огляд включає в себе: загальне обстеження спеціалістами медичної комісії, лабораторне і функціональне обстеження (загальний аналіз крові та сечі, аналіз крові на цукор, ЕКГ, обстеження гостроти й полів зору, обстеження вестибулярного апарату та визначення групи крові та резус-фактора).

В свою чергу, КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» включила до калькуляції витрати на заробітну плату секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляд», що не передбачено Положенням про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

З приводу включення до вартості медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів та медичного огляду водіїв транспортних засобів витрат на заробітну плату секретаря комісії, то відповідно до пояснень КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ», наданих листом від 08.01.2019 № 01-02/49, зазначені витрати включені до вартості медичних оглядів, оскільки секретар входить до складу комісії з проведення зазначеного медичного огляду.

Проте, пунктом 1.6. Положення про медичний огляд кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів включення до складу медичної комісії секретаря не передбачено.

Щодо включення до вартості медичного огляду кандидатів у водії транспортних засобів та медичного огляду водіїв транспортних засобів лабораторного дослідження «онкоогляд» КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» повідомила, що даний лабораторний аналіз включено до вартості медичного огляду згідно з пунктом 5 Переліку шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища і трудового процесу, при роботі з якими обов'язковий попередній (періодичні) медичний огляд працівників затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007 № 246 «Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій».

Втім, зазначений порядок визначає. процедуру проведення попереднього (під час прийняття на роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівників, зайнятих на важких роботах, роботах із шкідливими чи небезпечними умовами праці або таких, де є потреба у професійному доборі, щорічному обов'язковому медичному огляді осіб віком до 21 року і нестосується проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів.

Зазначені дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» можуть призвести до необґрунтованого підвищення вартості медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів, що, в свою чергу, призводить до ущемлення інтересів кінцевих споживачів, які змушені сплачувати встановлену лікарнею вартість послуги.

Такі дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ» були б неможливі за умов існування значної конкуренції на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, адже в такому випадку споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями, і у разі ущемлення їх інтересів могли б обрати іншого виконавця таких послуг.

За відсутності конкуренції на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, зокрема: медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду, медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду, медичного огляду для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи та медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів споживачі не мають альтернативних джерел отримання зазначених послуг, які є їм необхідними для отримання певних дозволів, спеціальних прав, зайняття категорій посад, тощо.

Враховуючи наведене, дії КНП «ВОВЧАНСЬКА ЦРЛ», які полягають у

включенні до калькуляції вартості послуг витрат, які прямо не передбачені нормативно-правовими актами (відповідними постановами Кабінету Міністрів України, наказами Міністерства охорони здоров'я України та ін.) призводять до необґрунтованого підвищення вартості таких платних медичних послуг, зокрема:

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату лікаря-хірурга, секретаря та витрат на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляду»;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрати на заробітну плату секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляду»,

та містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення.

Враховуючи наведене, на підставі статті 12¹, пункту 10 частини п'ятої статті 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статей 1, 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», підпункту 13 частини першої пункту 3, абзацу дванадцятого пункту 7 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського

обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ВОВЧАНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» ВОВЧАНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи – 02002990) такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

1. Припинити дії, які полягають у:

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею сертифікату про проходження профілактичного наркологічного огляду в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду громадян з видачею медичної довідки про проходження психіатричного огляду в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрат на заробітну плату медичної сестри;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду осіб для отримання дозволу (ліцензії) на об'єкт дозвільної системи з видачею медичної довідки в межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрати на заробітну плату лікаря-хірурга, секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляд»;

- встановленні необґрунтованої вартості послуг з проведення медичного огляду кандидатів у водії та водіїв транспортних засобів межах міста Вовчанська та населених пунктів Вовчанського району, шляхом включення до калькуляції витрати на заробітну плату секретаря та витрати на проведення лабораторних та функціональних обстежень, а саме – «онкоогляд»

та містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем шляхом встановлення таких цін, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринках платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, а також усунути причини виникнення цих порушень і умов, що їм сприяють.

2. В подальшому при формуванні вартості платних медичних послуг з проведення медичних оглядів, що є обов'язковими для певних категорій населення, утриматись від включення до калькуляції витрат, які не передбачені відповідними нормативно-правовими актами.

Про виконання рекомендацій КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ВОВЧАНСЬКА ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА ЛІКАРНЯ» ВОВЧАНСЬКОЇ РАЙОННОЇ РАДИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ (ідентифікаційний код юридичної особи – 02002990) повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (місто Харків, Держпром, 6 під'їзд, 1 поверх, кімната 35) у **одномісячний строк з дня їх отримання** з наданням копій підтверджуючих документів.

Звертаємо Вашу увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органом, якому вони надані.

Крім того, відповідно до частини третьої статті 46 вищезазначеного Закону, за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції закривається.

Голова колегії

Гейда І.О.

Члени колегії

Бугаєв А.М.

Трегубець Н.О.

Приймак Є.Б.

Аврамова С.П.

Неймирок Ю.О.

Тевелєва Ю.В.